

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและวิธีการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ โดยเสนอผลการวิจัยครอบคลุมเนื้อหาสาระดังนี้ คือ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพปัญหาและวิธีการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ทั้ง 6 ด้านซึ่งประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงานของวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ สภาพปัญหา และวิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกัน ประสบการณ์ทำงานต่างกัน และวุฒิการศึกษาต่างกัน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร
ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นในวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคเหนือ 27 วิทยาลัยประกอบด้วยครูจำนวน 220 คน และผู้บริหารจำนวน 91 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและวิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน

ซึ่งลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับตามมาตราส่วนของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักของคะแนนไว้ 5 ระดับ ตั้งแต่ 1-5 ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง สภาพปัญหาการพัฒนาตนเอง/วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง สภาพปัญหาการพัฒนาตนเอง/วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง สภาพปัญหาการพัฒนาตนเอง/วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง สภาพปัญหาการพัฒนาตนเอง/วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง สภาพปัญหาการพัฒนาตนเอง/วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายซึ่งได้กำหนดไว้ดังนี้

1. มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง สภาพปัญหาการพัฒนาตนเอง/วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด
2. มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง สภาพปัญหาการพัฒนาตนเอง/วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก
3. มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง สภาพปัญหาการพัฒนาตนเอง/วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง
4. มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง สภาพปัญหาการพัฒนาตนเอง/วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย
5. มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง สภาพปัญหาการพัฒนาตนเอง/วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูของวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Form)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 27 แห่งในเขตภาคเหนือ

3.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมทั้งแบบสอบถาม ไปยังวิทยาลัยการอาชีพ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 27 แห่งในเขตภาคเหนือ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 14 ซึ่งจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารและครู ใช้การวิเคราะห์โดย ใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้านในแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการแปลความหมายค่าเฉลี่ย

4.2.3 ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพปัญหาและวิธีการพัฒนาตนเองของครูด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นทั้ง 6 ด้านนั้น ทำการวิเคราะห์โดยการ ใช้การทดสอบค่า t-test และวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โดยการทดสอบค่า F-test และหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติจากการทดสอบ F-test โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheff's)

4.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาตนเองของครูด้านการเรียนการสอนของครูผู้สอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคเหนือ เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด(Open-ended Form) นำมาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอเป็นรายชื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของเนื้อหาแล้วนำมาเสนอในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ผู้วิจัยนำข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครูผู้สอนมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของข้อมูลเป็นรายชื่อปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางลำดับ ดังนี้

1. ด้านสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มประชากรทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวนทั้งสิ้น 311 คน แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 91 คน และครูจำนวน 220 คน

1.1 ด้านเพศ ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงคือ กลุ่มผู้บริหารมีประชากรเพศชายร้อยละ 91.2 และผู้บริหารหญิงร้อยละ 8.8 ส่วนครูเป็นเพศชายร้อยละ 71.4 เป็นเพศหญิงร้อยละ 28.6

1.2 ด้านอายุ เมื่อพิจารณาถึงช่วงอายุของผู้บริหารและครูพบว่า ผู้บริหารจะมีช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปีมากที่สุด คือ ร้อยละ 78.0 และน้อยที่สุดคือช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 22.0 ส่วนของครูผู้สอนจะมีช่วงอายุมากที่สุดระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 42.7 รองลงมาคือ ช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 34.5 ช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 19.5 และช่วงอายุที่น้อยที่สุดคือ ระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 3.2

1.3 ด้านสถานภาพสมรสของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่าผู้บริหารและครูมีสถานภาพสมรสมากที่สุดคือ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสมากที่สุดร้อยละ 27.2 รองลงมาคือ โสดร้อยละ 0.9 และน้อยที่สุดคือหย่า/หม้าย ร้อยละ 0.3 ครูผู้สอนจำนวน 220 คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสมากที่สุดร้อยละ 51.4 รองลงมาคือ โสดร้อยละ 44.5 และหย่า/หม้าย ร้อยละ 3.6

1.4 ด้านวุฒิการศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่า ผู้บริหารจำนวน 91 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุดร้อยละ 73.6 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี

ร้อยละ 25.3 และระดับปริญญาเอกร้อยละ 1.1 ครูผู้สอนจำนวน 220 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 85.5 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโทร้อยละ 14.5

1.5 ด้านประสบการณ์ทำงานของผู้บริหารและครูพบว่า ผู้บริหารจำนวน 91 คน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานมากที่สุดคือ 20 ปีขึ้นไปร้อยละ 100 ครูผู้สอนจำนวน 220 คน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานมากที่สุดคือ 5-10 ปีร้อยละ 72.3 รองลงมาคือ 11-15 ปีร้อยละ 14.5 ประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปีร้อยละ 7.3 และน้อยที่สุดคือ 20 ปีขึ้นไปร้อยละ 5.9

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขต ภาคเหนือ โดยจำแนกตามกลุ่มประชากร และเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ดังนี้

1. สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ใน ด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการ เรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและ ฝึกงาน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร จากการวิจัยสรุปว่าสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย ในภาพรวมมีการรับรู้สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.37$) โดยข้อที่มี ข้อเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 5 ครูให้ความสนใจในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้อง กับนโยบายการพัฒนาและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ($\bar{X}=3.65$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3 ครูมีความรู้ ความเข้าใจที่แม่นยำและละเอียดลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาที่สอนและสามารถเขียนแผนการ สอนได้เป็นอย่างดี มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.99$)

สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองในด้านหลักสูตรตามการรับรู้ของครูผู้สอนเมื่อ พิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมปรากฏว่า มีการรับรู้ถึงสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.24$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 5 ครูให้ความสนใจในการปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น มีสภาพ

ปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$)และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3 ครูมีความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำและละเอียดถี่ถ้วนในเรื่องทฤษฎีที่สอนและสามารถเขียนแผนการสอนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X}=2.89$)

1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนจากการวิจัยสรุปว่าสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมมีการรับรู้สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ ข้อ 15 ครูให้ความสนใจในการจัดเตรียมกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนล่วงหน้า ($\bar{X}=3.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 17 วิทยาลัยมีการกระตุ้นและเปิดโอกาสให้ครูได้คิดค้น ทดลองใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ อยู่เสมอ ($\bar{X}=2.89$)

สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนการสอนตามการรับรู้ของครูผู้สอนเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมปรากฏว่า มีการรับรู้ถึงสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.98$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 20 วิทยาลัยให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.34$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 12 ครูมีความกระตือรือร้นในการหาความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการในการจัดการเรียนการสอน มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.71$)

1.3 ด้านครูผู้สอนจากการวิจัยสรุปว่าสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมมีการรับรู้สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.35$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 27 ครูมีภาระหน้าที่งานมากทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 29 ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนา ($\bar{X}=2.99$)

สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองในด้านหลักสูตรตามการรับรู้ของครูผู้สอนเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมปรากฏว่า มีการรับรู้ถึงสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.20$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 27 ครูมีภาระหน้าที่งานมากทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 25 ครูให้ความสนใจในการศึกษาปฏิบัติตน

และพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.55$)

1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอนจากการวิจัยสรุปว่าสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมมีการรับรู้สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) โดยข้อที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 34 ครูให้ความสนใจในการผลิตและจัดทำสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.41$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 38 มีการจัดแหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับการผลิตสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเพียงพอ มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.73$)

สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองในด้านหลักสูตรตามการรับรู้ของครูผู้สอนเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมปรากฏว่า มีการรับรู้ถึงสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.95$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 40 วิทยาลัยให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการพัฒนาสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอน มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X}=3.20$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 32 ครูมีการศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนได้สอดคล้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาที่สอน มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.83$)

1.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนจากการวิจัยสรุปว่าสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมมีการรับรู้สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) โดยข้อที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 46 ครูให้ความสนใจในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะต้นอย่างจริงจัง มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 50 วิทยาลัยให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือทางด้านงบประมาณเพื่อนำไปใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.78$)

สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองในด้านหลักสูตรตามการรับรู้ของครูผู้สอนเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมปรากฏว่า มีการรับรู้ถึงสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.12$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 49 ครูมีการทดลองใช้การวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธี ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.34$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 46 ครูให้ความสนใจในการดำเนินการวัดผล

และประเมินผลการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นอย่างจริงจัง มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.92$)

1.6 ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงานจากการวิจัยสรุปว่า สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมมีการรับรู้สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.19$) โดยข้อที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 60 วิทยาลัยให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการจัดสถานที่และพัฒนาสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.31$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 55 ครูมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน ให้มีความทันสมัย สะดวก สะอาดเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.12$)

สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองในด้านหลักสูตรตามการรับรู้ของครูผู้สอนเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมปรากฏว่า มีการรับรู้ถึงสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.06$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 60 วิทยาลัยให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการจัดสถานที่และพัฒนาสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.21$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 52 ครูมีความกระตือรือร้นในการหาความรู้เกี่ยวกับการจัดสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการฝึกงาน มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.81$)

เมื่อกล่าวโดยสรุป สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ทั้งในภาพรวมรายด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน สภาพปัญหาการพัฒนาครูอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.24$) และด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.95$)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน ปรากฏว่ามีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองที่ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพพระยะชั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ตามตัวแปร เพศ อายุ สภาพสมรส วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงานในวิทยาลัยการอาชีพ ที่แตกต่างกันในภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนมีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองตามการรับรู้ของผู้บริหารและตนเองที่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในด้านเพศ และอายุ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามลำดับ ดังนี้

3.1 ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองตามการรับรู้ของผู้บริหารและตนเอง อยู่ในระดับปานกลางและเมื่อเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็นรายด้าน ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเอง ตามการรับรู้ของผู้บริหารและตนเอง ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนและฝึกงาน แตกต่างกันทุกด้าน

3.2 ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองตามการรับรู้ของผู้บริหารและตนเอง เมื่อเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็นรายด้าน ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเอง ตามการรับรู้ของผู้บริหารและตนเอง ในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นในด้านสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนและฝึกงานมีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองที่ไม่แตกต่างกัน

3.3 ครูผู้สอนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองตามการรับรู้ของผู้บริหารและตนเอง เมื่อเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็นรายด้าน ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเอง ตามการรับรู้ของผู้บริหารและตนเอง ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนและฝึกงาน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

3.4 ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองตามการรับรู้ของผู้บริหารและตนเอง เมื่อเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็นรายด้าน ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเอง ตามการรับรู้ของผู้บริหารและตนเอง ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนและฝึกงาน มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองที่แตกต่างกัน

3.5 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองตามการรับรู้ของผู้บริหารและตนเอง เมื่อเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็น

รายด้าน ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเอง ตามการรับรู้ของผู้บริหารและตนเอง ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างกัน ยกเว้นใน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนและฝึกงาน มีสภาพ ปัญหาการพัฒนาตนเองที่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลวิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ โดยจำแนกตามกลุ่มประชากร และเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ดังนี้

1. วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียน การสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรจากการวิจัยสรุปว่าการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของผู้บริหารเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวม มีการรับรู้การพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.86$) โดยข้อที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 1 ศึกษา เอกสารหรือตำราเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=2.90$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 9 ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับ หลักสูตรหรือการจัดหลักสูตร มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.55$)

การพัฒนาตนเองในด้านหลักสูตรตามการรับรู้ของครูผู้สอนเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย ในภาพรวมปรากฏว่า มีการรับรู้ถึงการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X}=2.97$) โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 ศึกษาเอกสารหรือตำราเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการ สอน มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 9 การศึกษาวิจัยในเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรหรือการจัดหลักสูตร มีการพัฒนาตนเองอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.76$)

1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนจากการวิจัยสรุปว่าการพัฒนาตนเองของครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมมีการรับรู้การพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.88$) โดยข้อที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 11 ศึกษาเอกสารหรือตำราเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.02$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 18 ศึกษาเพิ่มเติมในสถาบันหรือสถานศึกษาในรายวิชาหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวกับเทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.68$)

การพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนการสอนตามการรับรู้ของครูผู้สอน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมปรากฏว่า มีการรับรู้ถึงการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.98$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 11 ศึกษาเอกสารหรือตำราเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.08$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 20 เป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงความรู้ ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.82$)

1.3 ด้านครูผู้สอนจากการวิจัยสรุปว่าการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมมีการรับรู้การพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.76$) โดยข้อที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 22 เข้าร่วมฝึกอบรมหรือสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ ทักษะของครูผู้สอน มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.75$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 30 เป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.55$)

การพัฒนาตนเองในด้านครูผู้สอนตามการรับรู้ของครูผู้สอนเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมปรากฏว่า มีการรับรู้ถึงการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.87$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 23 แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ที่มีความรู้ในสาขาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิธีการและสรุปไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานหรือพร้อมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.10$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 30 เป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานในการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.66$)

1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอนจากการวิจัยสรุปว่าการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะชั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมมีการรับรู้การพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.77$) โดยข้อที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 34 ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อหรือการนำสื่อที่มีความทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.90$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 39 ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสื่อการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะชั้น มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.66$)

การพัฒนาตนเองในด้านสื่อการเรียนการสอนตามการรับรู้ของครูผู้สอนเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมปรากฏว่า มีการรับรู้ถึงการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.89$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 31 ศึกษาเอกสารหรือตำราที่ช่วยเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับสื่อหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะชั้น มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.13$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 37 เข้าศึกษาในสถาบันหรือสถานศึกษาในสาขาวิชาหรือรายวิชาที่เกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.67$)

2.5 ด้านการวัดและประเมินผลจากการวิจัยสรุปว่าการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะชั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมมีการรับรู้การพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.82$) โดยข้อที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 42 เข้าร่วมฝึกอบรมหรือสัมมนาที่เกี่ยวกับสถิติหรือโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการวัดและประเมินผล มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.97$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 47 เป็นผู้ดำเนินการอภิปรายหรือบรรยายในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลหลักสูตรวิชาชีพพระยะชั้น มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.62$)

การพัฒนาตนเองในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามการรับรู้ของครูผู้สอนเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมปรากฏว่า มีการรับรู้ถึงการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.92$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 41 ศึกษาเอกสารหรือตำราเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.13$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 47 เป็นผู้ดำเนินการอภิปรายหรือบรรยายในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลหลักสูตรวิชาชีพพระยะชั้น มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.59$)

1.6 ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงานจากการวิจัยสรุปว่าการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะชั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมมีการรับรู้การพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X}=2.85$) โดยข้อที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 51 ศึกษาเอกสารหรือตำราเกี่ยวกับการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติงาน มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 57 เป็นสมาชิกองค์กรหรือสมาคมทางด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันอุบัติเหตุและความปลอดภัยในสถานศึกษา มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.51$)

การพัฒนาตนเองในด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงานตามการรับรู้ของครูผู้สอนเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวมปรากฏว่า มีการรับรู้ถึงการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.93$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 51 ศึกษาเอกสารหรือตำราเกี่ยวกับการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติงาน มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.32$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 60 เป็นคณะกรรมการในการวางแผนการจัดสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงานเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.73$)

เมื่อกล่าวโดยสรุป การพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ทั้งในภาพรวมรายด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาครูอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.98$) และด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=2.87$)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน ปรากฏว่ามีการพัฒนาตนเองที่ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ตามตัวแปรเพศ อายุ และประสบการณ์ทำงานในวิทยาลัยการอาชีพที่แตกต่างกันในภาพรวม พบว่าครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองตามการรับรู้ของผู้บริหารและตนเองที่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในด้านสภาพสมรส วุฒิกการศึกษา ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามลำดับ ดังนี้

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัยสภาพปัญหาและวิธีการพัฒนาตนเองของครู ในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ โดยจำแนกตามกลุ่มประชากร และเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ดังนี้

1.1 สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน

1.1.1 ด้านหลักสูตร

ผู้บริหารและครูพบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหามากที่สุดคือ ครูให้ความสนใจในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของวิทยาลัยการอาชีพในปัจจุบันยังเป็นการจัด โดยการใช้หลักสูตรแกนกลางตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ จากนั้นนำมาปรับและใช้ในจัดการเรียนการสอน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวของวิทยาลัยจะปฏิบัติโดยฝ่ายงานหรือบุคคลที่ได้มอบหมาย ทำให้ครูขาดโอกาสในการเรียนรู้เกี่ยวกับดำเนินการเพื่อปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน และส่งผลให้ครูไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเท่าที่ควรและสุดท้ายจะส่งผลให้การรับรู้ใน

ด้านหลักสูตรน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคคลของ ทิพวรรณ ดวงแก้ว (2545) ที่พบว่าการศึกษาที่บุคคลไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ให้กับตนเองหรือได้เข้าร่วมน้อยนั้นจะส่งผลกระทบต่อทำให้บุคคลผู้นั้นรับรู้ข้อมูลและ ประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองได้ไม่ชัดเจนและส่งผลให้บุคคลที่มีความตั้งใจ ในการเข้าร่วมมีการพัฒนาความรู้ที่น้อยตามลงไปด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ในการจัดหลักสูตรการเรียน การสอนจึงควรให้ครูผู้สอนได้เข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดประสบการณ์และการรับรู้เกี่ยวกับ แนวทางและวิธีการในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและพัฒนา ความรู้ในด้านหลักสูตรให้แก่ครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องต่อไป

1.1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้บริหารพบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหามากที่สุดคือ ครูให้ความสนใจในการจัดเตรียมกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนล่วงหน้า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังใช้เทคนิควิธีในการจัดการเรียนการสอนโดยแบ่งเป็นภาคทฤษฎีที่ใช้การ อธิบายและภาคปฏิบัติโดยการให้ผู้เรียนปฏิบัติตามที่ครูผู้สอนอธิบายหรือปฏิบัติโดยดูตามตัวอย่าง ของครูผู้สอนโดยไม่มีการพัฒนารูปแบบของกิจกรรมให้มีความหลากหลายเหมาะสมกับกลุ่ม ผู้เรียนหรือเนื้อหาวิชาเท่าที่ควร ทำให้ผู้บริหารสังเกตเห็นว่าครูผู้สอนยังขาดการเตรียมตัวในการ จัดการเรียนการสอนล่วงหน้า แต่ทั้งนี้ในส่วนของผู้สอนกับพบว่าปัญหาในการพัฒนาตนเอง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่อยู่ในระดับปานกลาง เป็นปัญหาที่เกิดจากการที่วิทยาลัย ขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมหรือ โครงการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย ปัญหาดังกล่าวจึง เป็นผลทำให้ครูไม่ได้รับการรับรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมที่มีความทันสมัย รวมถึง สภาพการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละประเภท ซึ่งปัญหาทางด้านงบประมาณของ วิทยาลัยการอาชีพดังกล่าวถือเป็นปัญหาที่มีอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะวิทยาลัยที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็กที่ได้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณจากส่วนกลางน้อยและทำให้เกิดปัญหาที่เป็นผลกระทบ เกี่ยวกับการขาดงบประมาณในการพัฒนา จากปัญหาดังกล่าวจึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อาทร์ จันทวิมล (2539) ที่พบว่า ในส่วนของเงินงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาที่

ได้รับยังมีจำนวนจำกัดรวมถึงครูยังขาดสวัสดิการในเรื่องเงินสนับสนุนทั้งนี้จึงเป็นผลทำให้การพัฒนาของครูยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

1.1.3 ด้านครูผู้สอน

ผู้บริหารและครูพบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหามากที่สุดคือ ครูมีภาระหน้าที่งานมากทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการดำเนินงานของวิทยาลัยการอาชีพส่วนใหญ่จะต้องอาศัยบุคลากรในการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ ทั้งในส่วนของการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลัก และปฏิบัติงานในหน้าที่รองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในฝ่ายต่าง ๆ ของวิทยาลัยตามที่ได้รับมอบหมาย ทำให้นอกจากที่ครูจะมุ่งเน้นในการจัดการเรียนการสอนแล้วยังต้องจัดสรรเวลาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ส่งผลภาระงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมากทำให้ครูต้องทุ่มเทเวลาให้กับการทำงานและไม่มีเวลาเพียงพอที่จะตระหนักถึงการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ และการทุ่มเทให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองเพียงอย่างเดียวจะส่งผลให้เกิดความเมื่อยล้า เหนื่อยหน่ายและขาดการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Peter และ O'Connor (Peter, 1980: O'Conner, 1980 อ้างถึงใน ทิพวรรณ ดวงแก้ว, 2545.) ที่พบว่า การที่บุคคลทุ่มเทเวลาส่วนใหญ่ให้กับการทำงานประจำวันและมองว่านอกจากตนจะไม่ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองแล้วกิจกรรมเหล่านี้ยังเป็นอุปสรรคในการทำงานจะทำให้บุคคลมีความสนใจและความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองน้อยลง

1.1.4 ด้านสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหารพบว่าสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหามากที่สุดคือครูให้ความสนใจในการผลิตและจัดทำสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันวิทยาลัยจะเป็นผู้จัดเตรียมและจัดสรรสื่อให้กับผู้สอน โดยยึดตามความต้องการและตามความพร้อมทางด้านงบประมาณของวิทยาลัย อีกทั้งสื่อที่มีใช้ส่วนใหญ่จะเป็นสื่อประเภทวัสดุฝึกที่

สามารถหาซื้อหรือการรับบริจาคจากบุคคลโดยทั่วไปเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูไม่ตระหนักถึงการผลิตและพัฒนาสื่อเท่าที่ควร จึงทำในปัจจุบันวิทยาลัยมีสื่อประเภทวัสดุฝึก แต่ไม่มีสื่อที่เกิดจากการสร้างสรรค์เพื่อปรับรูปแบบและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจ ทันสมัยและจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาลึกลับ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วสื่อถือการเรียนการสอนถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สร้างแรงจูงใจทำให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูและผู้ชำนาญการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความรู้ ความสามารถสูง ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้สอน สร้างความเป็นรูปธรรมให้กับผู้เรียน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทั้งผู้สอนและผู้เรียน(สมบุรณ์ สงวนญาติ, 2534) แต่ทั้งนี้ในส่วนของครูผู้สอนเองจะประสบปัญหาเกี่ยวกับวิทยาลัยให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการพัฒนาสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอน โดยมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง จากปัญหาทางด้านงบประมาณดังกล่าว ทำให้ครูไม่สามารถจัดทำและพัฒนาสื่อได้และต้องใช้สื่อที่วิทยาลัยมีอยู่ในการจัดการเรียนการสอนแทน

1.1.5 ด้านการวัดและประเมินผล

ผู้บริหารพบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหามากที่สุดคือ ครูให้ความสนใจในการดำเนินการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นอย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นมีหลากหลายหลักสูตรด้วยกัน ทำให้วิธีการในการเรียนแตกต่างกันและการวัดและประเมินผลก็แตกต่างกันด้วย แต่โดยส่วนใหญ่แล้วครูผู้สอนจะไม่ค่อยสนใจตระหนักถึงการวัดและประเมินผลในหลักสูตรที่ต้องมีการเก็บคะแนนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเอาผลคะแนนที่ได้ไปเทียบโอนกับสถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีวุฒิการศึกษาสูงขึ้นไปได้มากนักเพราะมีการส่งคะแนนล่าช้ากว่าที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา ชินโย (2543) ที่พบว่า ในการวัดและประเมินผลของครูยังขาดมาตรฐานในการวัดและประเมินผล และไม่สามารถสครัดได้ตามกำหนดเวลาได้ ทำให้ผลการประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียนส่งไปยังผู้เรียนล่าช้าทำให้ปัญหาค้างกล่าวส่งผลกระทบต่อทั้งผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งในส่วนของครูผู้สอนการที่ปฏิบัติงานอย่างเร่งรีบจะให้เกิดความเครียดและเป็นสาเหตุที่ไม่พอใจในการที่ตนเองได้ทำอยู่และส่งผลต่อการพัฒนา นอกจากนี้ในส่วนของครูผู้สอนมีปัญหาเกี่ยวกับการทดลองใช้การวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธีให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ อยู่ใน

ระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องเพราะส่วนใหญ่การวัดและประเมินผลของครูผู้สอนจะทำโดยการประเมินจากผลงานหรือการปฏิบัติงานของผู้เรียนว่าสามารถปฏิบัติได้หรือไม่อย่างไรมากกว่าการวัดออกมาเป็นผลคะแนน แต่การวัดเช่นนี้ก็เป็นการสังเกตผลจากการประเมินโดยรวมไม่ได้ทำอย่างจริงจังและเป็นมาตรฐานจึงส่งผลให้ครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัยที่ว่า ต้องการจัดทำแบบประเมินให้เป็นมาตรฐานชัดเจนและมีการติดตามการดำเนินงานอย่างจริงจัง รวมถึงยังต้องการที่จะได้รับการฝึกอบรมหรือการศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถทำการวัดประเมินผลได้ข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

1.1.6 ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน

ผู้บริหารและครูพบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ มีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหามากที่สุดคือ วิทยาลัยให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการจัดสถานที่และพัฒนาสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่า วิทยาลัยการอาชีวะส่วนใหญ่จะมีปัญหาหลักในการขาดแคลนทางด้านงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน เพราะนอกจากจะวิทยาลัยที่ส่วนใหญ่วิทยาลัยที่มีขนาดเล็ก และเป็นสถานศึกษาใหม่ส่งผลทำให้เงินที่ได้รับในการบำรุงการศึกษามีไม่มากนัก อีกทั้งวิทยาลัยยังประสบกับปัญหาอื่น ๆ เช่น การขาดแคลนสื่อการสอนที่ไม่เพียงพอทำให้งบประมาณในการสร้าง พัฒนา หรือปรับปรุงสถานที่ก็มีน้อยไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิษฐา จงพิพัฒนวิชย์ (2541) ที่พบว่า วิทยาลัยการอาชีวะยังขาดความพร้อมทางด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมการเรียนการสอน

1.2 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือตามประเภทของกลุ่มประชากรในภาพรวม พบว่าในด้านหลักสูตรและด้านกิจกรรมการเรียนการสอนครูและผู้บริหารมีสภาพปัญหาการพัฒนาตนเองที่แตกต่างกันในรายข้อ ส่วนในด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงานผู้บริหารและครูมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาที่ไม่แตกต่างกัน

โดยด้านหลักสูตรและด้านกิจกรรมการเรียนการสอนครูและผู้บริหารมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

ด้านหลักสูตร พบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายข้อแล้วปรากฏว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้ที่แตกต่างกันในข้อ ครูมีการศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับนโยบายการศึกษาในระดับที่ตนเองรับผิดชอบ โดยมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูที่มีค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก ในการจัดการเรียนการสอนนอกจากผู้บริหารจะพิจารณาหลักสูตรซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่ต้องใช้ในการจัดการศึกษาแล้ว ยังต้องศึกษาเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษา เพื่อให้ทราบทิศทางและความต้องการในการจัดการศึกษาในภาพกว้าง เพราะนโยบายทางการศึกษาซึ่งเปรียบเสมือนภาพรวมหรือแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับประเทศไทยในปัจจุบัน แต่ตามมุมมองของครูซึ่งส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนที่ตัวเองรับผิดชอบมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายทางการศึกษาที่เป็นภาพกว้าง ๆ ส่วนใหญ่ผู้ที่เป็นผู้บริหารหรือรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรจะเป็นผู้ที่ศึกษา และการที่ครูศึกษาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรก็สามารถปฏิบัติงานได้เช่นเดียวกัน เพราะในการจัดหลักสูตรจะมีโครงสร้างในเรื่องที่จะปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนว่ามีจุดมุ่งหมาย รูปแบบ จุดประสงค์ของวิชา เนื้อหาของวิชา การวัดและประเมินผล ฯลฯ (ธำรง บัวศรี, 2531) ในการจัดการศึกษาได้อย่างถูกต้องเช่นเดียวกัน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้ที่แตกต่างกันในข้อ ครูให้ความสนใจในการจัดเตรียมกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนล่วงหน้า โดยมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูที่มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารตระหนักถึงสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวมว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรซึ่งเป็นผลมาจากการรับผิดชอบงานในหลาย ๆ หน้าที่ อีกทั้งมีชั่วโมงการสอนมากทำให้เวลาในการเตรียมการสอนมีน้อยส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการศึกษาในภาพรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนินฐา จงพิพัฒน์วิมล (2541) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาของวิทยาลัยการอาชีพว่าคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร และในส่วนของครูผู้สอนมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเนื่องมาจากเหตุผลทางด้านเวลาและภาระงานในหน้าที่เช่นกันที่

ทำให้ครูต้องให้ความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด แต่เนื่องจากต้องการหลาย ๆ อย่างพร้อมกันทำให้ผลการปฏิบัติงานที่ออกมาในรายด้านไม่สมบูรณ์และไม่มีประสิทธิภาพในมุมมองของผู้บริหารเท่าที่ควร

1.3 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการพัฒนาคณะของตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ดังนี้

จากการวิเคราะห์พบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาคณะของตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู วิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือในกลุ่มสถานภาพสมรส ผู้บริหารและครูมีการรับรู้การพัฒนาคณะเองที่ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริยา เพ็ชรแก้ว (2540) ที่พบว่าครูผู้สอนที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีการพัฒนาคณะเองที่ไม่แตกต่างกัน

แต่ในด้าน เพศ อายุ วุฒิกการศึกษาและประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยพบว่าครูและผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาการพัฒนาคณะเองที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

ด้านเพศ พบว่าครูผู้สอนที่มีเพศแตกต่างกัน มีสภาพปัญหาการพัฒนาคณะเองที่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า มีสภาพปัญหาการพัฒนาคณะเองแตกต่างกันในระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ทุกด้านซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วจะเห็นว่าในกลุ่มของเพศชายมีสภาพปัญหาการพัฒนามากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพศชายจะมองปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดผลกระทบต่อการพัฒนาคณะเองมากกว่าผู้หญิง รุ่งฤดี ไชยวงษ์ (2546) เพราะในส่วนของครูด้านวิชาชีพจะมีครูที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และในการจัดการเรียนการสอนจะเปิดสอนในวิชาทางด้านวิชาชีพประเภทช่างที่ต้องจัดสามารถตอบสนองความต้องการในกลุ่มผู้เรียนได้ ทำให้ครูผู้สอนที่เป็นเพศชายต้องมีการพัฒนาความรู้และการฝึกปฏิบัติให้มีความทันสมัย พร้อมทั้งจะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติมากกว่าครูที่เป็นครูเพศหญิงที่ส่วนใหญ่จะสอนเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานหรือวิชาประเภทพณิชยกรรมที่จะใช้อุปกรณ์ที่มีขนาดเล็กประเภทเครื่องพิมพ์ดีด เครื่องคำนวณ หรือเครื่องบันทึกและถอดข้อความซึ่งสามารถปฏิบัติในห้องเรียนหรือใช้พื้นที่ไม่มากทำให้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไม่มากเท่ากับเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณีวงศ์ ปัญญาประดิษฐ์ (2532) ที่ทำการวิจัยสถานภาพของบุคลากรทางการสอนและปัญหาการเรียนการสอน สาขาวิชาช่างกล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ใน

วิทยาลัยเทคนิคที่สรุปไว้ว่า อาจารย์ผู้สอนที่จัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นครูเพศชายและต้องรับผิดชอบการสอนและมีงานนอกเหนือจากการสอน ทั้งการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำโครงการต่าง ๆ และยังคงรับผิดชอบงานที่สถานศึกษามอบหมาย ส่งผลให้อาจารย์มีความต้องการในการเพิ่มเติมความรู้เป็นอันมาก

ด้านอายุ พบว่าครูผู้สอนที่มีอายุแตกต่างกัน มีสภาพการพัฒนาดตนเองที่แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า ในด้านหลักสูตร และด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมีสภาพปัญหาการพัฒนาดที่แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งอาจเนื่องมาจากกลุ่มครูผู้สอนที่มีอายุมากจะมีการรับรู้การปฏิบัติงานมากและจะสะสมปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาดตนเองมากตามไปด้วย (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2541) ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้รับภาระทั้งในส่วนของผู้เรียนที่มีความหลากหลายในกลุ่มอายุ ในวิชาที่สอนที่ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน และยังมีหน้าที่ความรับผิดชอบอื่น ๆ ในส่วนของการดำเนินงานภายในโรงเรียนทำให้เกิดความเมื่อยล้า และประกอบกับการมีอายุมากขึ้นทำให้การพัฒนาการในด้านร่างกายมีความเสื่อมถอยลงการรับภาระหน้าที่งานมาก และการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนโดยไม่ได้กระตุ้นให้ครูมีการพัฒนาโดยเริ่มจากตนเองก่อนจะทำให้ครูมีปัญหาในการพัฒนาดตนเอง

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีสภาพปัญหาการพัฒนาดตนเองที่แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงานจะมีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาที่แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อไม่สอดคล้องงานวิจัยของศิรษา เพ็ชรแก้ว (2540) ที่พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีการพัฒนาดตนเองที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการที่จะทำให้ครูปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เกิดการพัฒนาออกจากตัวผู้พัฒนาที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความรู้ ความคิด พฤติกรรมของตนเองแล้วยังประกอบด้วย ปัจจัยที่เกิดจากภายนอกที่เป็นผลกระทบต่อการพัฒนาส่งผลทำให้การพัฒนาไม่สำเร็จ ซึ่งในส่วนของวุฒิการศึกษาที่สูงส่วนใหญ่จะมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาและพัฒนาดตนเองอยู่ในระดับสูงแต่การพัฒนาดตนเองไม่ได้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางการศึกษาอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากอย่างหนึ่งเพื่อให้เกิดความต้องการในการพัฒนาหรือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น

ด้านประสบการณ์ทำงาน พบว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีสภาพปัญหาการพัฒนาดตนเองที่แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้านแล้ว

พบว่า ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงานจะมีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานมากจะเกิดความเคยชินในการปฏิบัติงานเนื่องจากในส่วนของสถานศึกษาอาจมีการปรับเปลี่ยนหน้าที่ในการปฏิบัติงานสำนักงานแต่ในส่วนของจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนจะสอนในวิชาที่ตนเองมีความถนัดซึ่งจะสอนติดต่อกันเป็นระยะเวลาานาน และซ้ำ ๆ กันในทุกวัน และทุกเทอมทำให้ครูเคยชินและรู้สึกสบายทำให้ครูไม่ต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอน และนอกจากนี้ยังมีปัจจัยในส่วนของอายุของครูผู้สอนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเพราะเมื่อครุมืออายุมากขึ้นส่งผลให้ประสบการณ์ทำงานมากและทำให้เกิดความถดถอยเกี่ยวกับสภาพร่างกายทำให้ความคิด การรับรู้ช้าลง ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาตนเองและนอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2541) การรับรู้ของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ที่ได้รับ โดยการที่บุคคลแต่ละคนจะประเมินค่าของสิ่งที่ได้รับรู้แตกต่างกันจะเป็นไปตามประสบการณ์และภูมิหลังของตนเอง

2. วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน

2.1 วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน

2.1.1 ด้านหลักสูตร

ผู้บริหารและครูพบว่า วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ มีวิธีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ผู้บริหารและครุมีการรับรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนามากที่สุดคือ ศึกษาเอกสารและตำราเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูและผู้บริหารเห็นว่าในปัจจุบันมีองค์กรทางด้านการศึกษาได้จัดทำเอกสารหรือตำราที่เกี่ยวกับหลักสูตรขึ้นมามากมายทำให้ในการศึกษาความรู้จากเอกสารหรือตำราสามารถทำได้ง่าย สะดวก ประหยัดและสามารถสืบค้นได้จากหน่วยงานที่ตนเองสังกัดหรือจากห้องสมุดของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ หรือจากร้านหนังสือ ซึ่งในการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการอ่านหนังสือถือเป็นวิธีในการพัฒนาตนเองวิธีหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามแต่ความต้องการของครู แต่ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับความต้องการของครูว่ามีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรหรือไม่ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2538) และนอกเหนือจากการพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองด้านหลักสูตรด้วยวิธีการศึกษาเอกสารและตำราแล้ว ครูผู้สอนยังมีความต้องการจัดฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ดูงานนอกสถานที่ และจัดแหล่งข้อมูลทั้งนี้เพื่อจุดมุ่งหมายในการเปิดวิสัยทัศน์ตนเองโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนกับผู้อื่น ทั้งจากการดู การฟัง การสัมผัสสถานที่จริงทำให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

2.1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้บริหารและครูพบว่า วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ มีวิธีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารและครุมีการรับรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนามากที่สุดคือ ศึกษาเอกสารและตำราเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเอกสารประเภทเอกสารและตำราในการจัดการเรียนการสอนที่ในปัจจุบันมีนักวิชาการทางด้านการศึกษาได้คิดวิธีการ และกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเรียนและนำมาจัดทำเป็นเอกสาร ตำราทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจ ซึ่งในส่วนของกิจกรรมการเรียนการสอนถือว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมความคิดสร้างของผู้เรียน ช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี ช่วยส่งเสริมทักษะของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนาน และเกิดความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น (วาริ ธิระจิตร, 2535) ดังนั้นกิจกรรมจึงต้องมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้ และสร้างความสนใจที่จะเรียนรู้ของครูผู้สอนโดยการจัดให้มีการฝึกอบรม สัมมนาตามความต้องการของ

ผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำมาประยุกต์และทดลองใช้จะทำให้มีการพัฒนาทางด้านการศึกษาที่มากยิ่งขึ้น

2.1.3 ด้านครูผู้สอน

ผู้บริหารพบว่า วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองมากที่สุดคือ เข้าร่วมฝึกอบรมหรือสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ ทักษะของผู้สอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารได้ตระหนักว่า ผู้บริหารตระหนักดีว่าการพัฒนาตนเองด้วยการเข้ารับการฝึกอบรมหรือสัมมนาที่วิทยาลัยหรือหน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดทำขึ้นจะช่วยให้ได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์เพิ่มขึ้น ซึ่งตรงกับแนวความคิดของวิจิตร อาวะกุล (2540) ที่กล่าวว่า การเข้ารับการฝึกอบรมในสาขาวิชาต่าง ๆ ตรงตามที่ตนเองสนใจหรือเกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ ความเจริญก้าวหน้า อีกทั้งในปัจจุบันมีหน่วยงานทั้งของรัฐบาลและเอกชนจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาเป็นจำนวนมากทำให้สะดวกในการเข้ารับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนี่งด้วย ทั้งนี้นอกเหนือจากการรับรู้ของผู้บริหารที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการที่ครูใช้ในการพัฒนาตนเองแล้วนั้น ในส่วนของครูผู้สอนเองมีการพัฒนาตนเองโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ที่มีความรู้ในสาขาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิธีการและสรุปไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานหรือพร้อมรับกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากว่าโดยธรรมชาติของมนุษย์แล้วมนุษย์ชอบอยู่เป็นกลุ่ม และมีการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นซึ่งจะมีความรู้ในด้านต่าง ๆ แดกต่างกันไปทำให้ตนเองเกิดการเรียนรู้ ซึ่งในส่วนของครูผู้สอนหากมีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รู้นอกจากครูจะได้ความรู้ในสิ่งที่สนใจแล้ว ครูยังได้แนวคิดและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้รู้เหล่านั้นสั่งสมประสบการณ์จากร่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาและสั่งสม ประมวลผลออกมาเป็นประสบการณ์ในเรื่องที่ตนเองมีความรู้ ทั้งนี้จึงส่งผลให้ความรู้ที่ได้รับง่ายต่อการนำไปปฏิบัติใช้อีกด้วย สอดคล้องกับแนวความคิดของภิญโญ สาร (2526) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกฝนตนเองวิธีการหนึ่งคือการพบปะสนทนากับผู้ทรงคุณวุฒิ เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิจะทำให้เกิดแนวคิดที่นอกเหนือจากที่ได้กระทำอยู่แล้ว

2.1.4 ด้านสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหารพบว่า วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขต

ภาคเหนือ ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองมากที่สุดคือ ประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อหรือการนำสื่อที่มีความทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารได้ตระหนักว่า ในการปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ มากมาย รวมการพัฒนาสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้วยที่จะนำสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่จะมีการประชุมกันเพื่อให้ความเห็นกับสื่อที่ต้องการ โดยจะบอกเกี่ยวกับประโยชน์และวิธีการทำงานของสื่อ นั้น ๆ ซึ่งจะเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ของครูแต่ละบุคคลไปในขณะเดียวกัน และจากนั้นจะมีการพิจารณาและสื่อที่มีความเหมาะสมที่สุดมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ผู้บริหารตระหนักดีว่าการประชุมจะสามารถทำให้ครูและผู้บริหารได้แลกเปลี่ยนแนวความคิดของตนเองได้อย่างอิสระ สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ(2540) ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาตลอดเวลาเพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน การพัฒนาด้วยวิธีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ผู้บริหารนิยมใช้ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบความคิดเห็นในเรื่องที่เป็นปัญหา จากนั้นสามารถระดมสมองเพื่อวางกรอบในการแก้ไขปัญหา และดำเนินการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ทำให้ปัญหาสามารถคลี่คลายได้อย่างรวดเร็ว และในส่วนของครูผู้สอน ได้มีวิธีการพัฒนาตนเองที่ครูใช้เพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับสื่อคือ การศึกษาเอกสารหรือตำราที่ช่วยเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับสื่อหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะต้น ทั้งนี้เนื่องจาก มาจากครูผู้สอนตระหนักว่า ในปัจจุบันสื่อประเภทเอกสารหรือตำราที่เกี่ยวกับสื่อและนวัตกรรมใหม่ ๆ มีเป็นจำนวนมากและสามารถหาซื้อได้ตามร้านหนังสือโดยทั่วไปทำให้ครูผู้สอนนิยมใช้วิธีนี้เป็นอย่างมาก อีกทั้งในการศึกษาเอกสารหรือตำราที่เกี่ยวกับหลักสูตรนอกเหนือจากเป็นความรู้เกี่ยวกับสื่อโดยเฉพาะแล้วยังมีอธิบายถึงวิธีการใช้ วิธีการปรับปรุง วิธีการพัฒนา วิธีการซ่อมแซม และวิธีการบำรุงรักษาสื่อเพื่อให้สามารถใช้งานได้นาน นอกจากนี้แล้ว กรกฎ สิงโกลวินท์ (2533) ได้ให้แนวคิดในการศึกษาจากเอกสารและตำราว่าเป็นการลงทุนในการพัฒนาไม่สูงมาก และครูสามารถเลือกนำมาใช้ได้ตามกำลังทรัพย์ โดยการพัฒนาตนเองโดยใช้เอกสาร หรือตำราในการพัฒนาตนเองว่าเอกสารประเภทคู่มือต่าง ๆ ที่เขียนขึ้นจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานนั้น ๆ อย่างละเอียด ถี่ถ้วน ชัดเจน เข้าใจง่าย จะทำให้ผู้ศึกษาสามารถปฏิบัติตามได้ทันที

2.1.5 ด้านการวัดและประเมินผล

ผู้บริหารพบว่า วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองมากที่สุดคือ เข้าร่วมฝึกอบรมหรือสัมมนาที่เกี่ยวกับสถิติหรือโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารได้ตระหนักว่า ในการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับสถิติหรือโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการวัดและประเมินผลมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยวิทยากรหรือผู้ที่มีความรู้เฉพาะเกี่ยวกับสถิติหรือการใช้โปรแกรมทางสถิติทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งวิธีการที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งที่มีบทบาทในการพัฒนาข้าราชการคือการฝึกอบรมที่เป็นระบบโดยวิธีการฝึกอบรมเป็นวิธีที่ช่วยให้ครูสามารถเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และปรับเปลี่ยนทัศนคติและกระบวนการในการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องยาวนานกว่า 20 ปี (สมโภช นพคุณ, 2545) นอกจากนี้แล้วการฝึกอบรมหรือสัมมนาจะทำให้ผู้ที่เข้ามาเรียนรู้สามารถเห็นตัวอย่างทั้งในส่วนของภาคทฤษฎีและการปฏิบัติ รวมถึงสามารถสอบถามปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ที่มาทำการฝึกอบรมหรือสัมมนาได้อีกด้วย และนอกจากนี้ในส่วนของครูผู้สอนใช้วิธีในการพัฒนาตนเองในด้านการวัดและประเมินผลโดยการศึกษาเอกสารหรือตำราเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนได้ตระหนักว่า การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายของกระบวนการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้นเพื่อประเมินผลการเรียนและทำให้ครูผู้สอนได้ทราบว่าการจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ มีคุณภาพ หรือมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคหรือสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหลังจากการดำเนินการจัดการเรียนการสอนไปแล้ว ซึ่งส่งผลทำให้ครูต้องศึกษาและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตลอดเวลาเพื่อให้สามารถใช้การวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2.1.6 ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงาน

ผู้บริหารและครูพบว่า วิธีการพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ มีวิธีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนามากที่สุดคือ ศึกษาเอกสารหรือตำราเกี่ยวกับการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูผู้สอนตระหนักว่า ในจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นซึ่งมีแนว

ทางการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพที่ต้องการพัฒนาความรู้ให้กับบุคคลในท้องถิ่นและบุคคลทั่วไป จะมีการจัดสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ที่ต้องคำนึงถึงเป้าหมาย ความสะดวก และความต้องการของผู้เรียนว่ามีความต้องการที่จะใช้สถานที่และโรงฝึกงานของวิทยาลัย หรือจะจัดในสถานที่ที่ผู้เรียนมีความสะดวก ซึ่งในการจัดสถานที่และโรงฝึกงานก็ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมว่ามีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการสอน สามารถรองรับผู้เรียนอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ในการฝึกได้เพียงพอหรือไม่ และไปรวมการจัดบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดที่ว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นสถานที่ให้ความรู้ซึ่งจะเป็นที่ใดก็ได้ที่ผู้เรียนสะดวก และพยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ มีบรรยากาศในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2530)

2.2 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการพัฒนาดตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือตามประเภทของกลุ่มประชากรในภาพรวม พบว่าในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงานไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้านซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของชวลา อรุณสวัสดิ์ (2545) ที่ทำการศึกษาการพัฒนาดตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการศึกษาระดับสูงที่ผู้บริหารและครูมีการรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาดตนเองในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงานแตกต่างกัน ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนมีการรับรู้ที่ไม่แตกต่างกัน แต่ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยการอาชีพเป็นวิทยาลัยขนาดเล็ก จำนวนครูมีจำนวนน้อย ทำให้ต้องช่วยการทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ ทำให้การติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือปฏิสัมพันธ์มากกว่าในวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่ ทำให้การรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาดตนเองที่ไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการพัฒนาดตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือ จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ดังนี้

จากการวิเคราะห์พบว่า การพัฒนาดตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู วิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคเหนือใน

กลุ่มเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ผู้บริหารและครูมีการรับรู้การพัฒนาตนเองที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของชวลา อรุณสวัสดิ์ (2545) และศรียา เพ็ชรแก้ว (2540) พบว่าครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีการพัฒนาตนเองที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เพศ อายุ และประสบการณ์ทำงานจะไม่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาตนเองของครู

นอกจากนี้การพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้นตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู วิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคเหนือในกลุ่มสถานภาพสมรส และวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ผู้บริหารและครูมีการรับรู้การพัฒนาตนเองที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของชวลา อรุณสวัสดิ์ (2545) ที่พบว่าครูผู้สอนที่มีสถานภาพสมรส และวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการพัฒนาตนเองที่แตกต่างกันซึ่งแสดงให้เห็นว่า

ในด้านสถานภาพสมรส พบว่าครูผู้สอนที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีการพัฒนาตนเองที่แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า ในด้านหลักสูตรเป็นข้อที่มีการพัฒนาที่แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วจะเห็นว่าในกลุ่มของผู้ที่มีสถานภาพโสดมีการพัฒนามากกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรส ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ที่มีสถานภาพสมรสจะต้องมีการจัดสรรเวลาให้กับครอบครัวทั้งในส่วนของคู่สมรสของบุตร ทำให้ทราบว่าสถานภาพสมรสของครูเป็นอุปสรรคในการพัฒนาตนเอง

ส่วนในด้านวุฒิการศึกษา พบว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการพัฒนาตนเองที่แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า ในด้านหลักสูตร และด้านครูผู้สอนมีการพัฒนาที่แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยแล้วจะเห็นว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอกจะมีการพัฒนาตนเองมากกว่าในระดับปริญญาโท ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่สนใจในการศึกษาหรือเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องจะเป็นการกระตุ้นให้ตนเองมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการวิจัยการพัฒนาตนเองของครูในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนพบว่า ครูขาดความสนใจในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่มีอยู่ในระดับเวลานั้น ควรมีการแก้ปัญหาโดยตัวครูผู้สอนจะต้องให้ความสนใจในการพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวกับหลักสูตรและเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มากยิ่งขึ้น และในส่วนของผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมการพัฒนาความรู้ ไม่ว่าจะเป็นด้วยวิธีการฝึกอบรม สัมมนาหรือการศึกษาดูงานโดยการดำเนินการพัฒนาตามความพร้อมของวิทยาลัย รวมทั้งกระตุ้นให้ครูผู้สอน

จัดทำเป็นโครงการในการประสานความร่วมมือกับชุมชนในท้องถิ่นเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและสำรวจความต้องการและนำมากำหนดเป็นหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการ ทั้งนี้ใน ส่วนของการทำโครงการควรจัดทำโครงการนำเสนอกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนในการพัฒนาต่อไป

2. จากงานวิจัยการพัฒนาตนเองของครูในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูผู้สอนยังขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการเข้าร่วม กิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการพัฒนาตนเองของครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนในส่วนของตัวครูเองจึงควรมีการปรับปรุงคุณภาพของกิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอนอยู่เสมอโดยการศึกษาหาความรู้จาก แหล่งความรู้ต่าง ๆ ทั้งจากเอกสารและตำราที่สามารถศึกษาได้ และในส่วนของวิทยาลัยการอาชีว ศึกษควรให้การสนับสนุนและช่วยเหลือทางด้านงบประมาณเพื่อจัดสรรเอกสาร หนังสือหรือ สนับสนุนให้ครูได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธี หรือการ กิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาและมีความไม่เชื่อมั่นต่อ สถานศึกษาว่าสามารถดูแลหรือพัฒนาบุคลากรในสังกัดได้

3. จากงานวิจัยการพัฒนาตนเองของครูในด้านครูผู้สอนพบว่า ครูมีภาระหน้าที่งานมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเอง ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาในส่วนของครูผู้สอนควรวางแผน ในการทำงานของตนเองอย่างเป็นระบบ และจัดสรรเวลาว่างเพื่อวางแผนและดำเนินการพัฒนา ตนเองอย่างสม่ำเสมอ และนอกจากนี้ในส่วนของวิทยาลัยควรหาทางแก้ไขโดยการกระจาย หรือ สับเปลี่ยนงานเพื่อให้ครูเกิดความกระตือรือร้น และรู้สึกถึงการเปลี่ยนแปลงในงานและความ รับผิดชอบใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทั้งยังเป็นการพัฒนาให้ครูรู้จักปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ พร้อมกันไป ด้วยทั้งนี้จะส่งผลให้วิทยาลัยได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่และครูผู้สอนก็ได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

4. จากงานวิจัยการพัฒนาตนเองของครูในด้านสื่อการเรียนการสอนพบว่า การ สนับสนุนทางด้านงบประมาณที่ใช้พัฒนาสื่อการเรียนการสอนในปัจจุบันยังมีอยู่น้อยทำให้ครูไม่ สามารถที่จะใช้หรือดำเนินโครงการในการพัฒนาสื่อได้ ดังนั้นในส่วนของครูผู้สอนควรที่จะ ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสื่อโดยใช้แหล่งวิทยากรในการเรียนรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสถานศึกษาและที่ พบในปัจจุบันเพื่อเป็นข้อมูลดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ในส่วนของ วิทยาลัยควรสนับสนุนทางด้านงบประมาณ และพร้อมกันนี้ก็กระตุ้นให้ครูที่สนใจเกี่ยวกับสื่อเข้า รับการศึกษาในสถาบันต่าง ๆ เพื่อให้เกิดแนวคิดและได้รับการพัฒนาจากผู้ที่มีความรู้ในเรื่องสื่อ อย่างแท้จริง

5. จากงานวิจัยการพัฒนาดตนเองของครูในด้านการวัดและประเมินผลพบว่า ในการวัดและประเมินผลของครูผู้สอนส่วนใหญ่จะใช้วิธีในการวัดแบบเดิมไม่พัฒนาหรือเปลี่ยนรูปแบบการวัดให้เหมาะสมกับเนื้อหาหรือกลุ่มที่ต้องการคั้งนั้น ในส่วนของครูผู้สอนจึงควรที่จะมีการกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในเรื่องที่เกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผลเพื่อให้สามารถนำวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ผลการวัดเป็นไปอย่างถูกต้อง และในส่วนของวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรครูที่มีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาวิธีการและแนวทางในการวัดและประเมินผลแบบใหม่ ๆ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน และนอกจากนี้แล้วจึงควรจัดให้มีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานและจัดทำเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลได้ประสบผลสำเร็จ

6. จากงานวิจัยการพัฒนาดตนเองของครูในด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงานพบว่า ในด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและฝึกงานครูผู้สอนยังขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการพัฒนาสถานที่ คั้งนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคูผู้สอนจึงควรช่วยการดูแลรักษาสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนพร้อมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนและช่วยกันสอดส่องดูแล ซึ่งถ้าหากมีพื้นที่ส่วนไหนที่ชำรุดหรือเป็นอันตรายก็ให้มาแจ้งให้กับครูผู้สอนทราบ เนื่องจากครูผู้สอนมีจำนวนน้อยอาจดูแลสถานที่ได้ไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร พร้อมกันนี้ครูผู้สอนก็ควรหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงได้เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาสถานที่โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้เรียนเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายของสถานศึกษาได้อีกทางหนึ่ง และในส่วนของวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องให้การสนับสนุนในการพัฒนาสถานที่และระบบความปลอดภัยในโรงฝึกงาน ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นทั้งในด้านความปลอดภัยในการจัดการเรียนการสอน และพร้อมกันนี้ควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนเป็นคณะกรรมการในการวางแผนการจัดสถานที่เพื่อให้ครูได้พัฒนาความสามารถไปพร้อมกันด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาดตนเองของครูในหน่วยงานหรือสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ ที่จะการศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หรือหลักสูตรนอกระบบโรงเรียน
2. ควรมีการศึกษาการพัฒนาดตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยการอาชีพในภูมิภาคอื่น ๆ

3. ควรมีการประเมินผลการนำเอาเทคนิควิธีการพัฒนาไปใช้ในการพัฒนาตนเอง
  4. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น
  5. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธี LISREL หรือการหาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น
- เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูล